

Region Hovedstaden Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse

Sundhedsprofil for Frederikssund Kommune 2021 – Sundhedsadfærd og risikofaktorer

10. maj 2022

Cecilie Goltermann Toxværd og Marie Stjerne Grønkjær

Af: Cathrine Juel Lau, Marie Holm Eliassen, Marie Stjerne Grønkjær, Maj Bekker-Jepesen,
Cecilie Goltermann Toxværd, Nina Gøtzsche, Maria Helene Jacobsen og Anne Helms Andreasen

Præsentationen i dag

Del 1: Sundhedsadfærd, risikofaktorer og sygdom

- Mental sundhed og sociale relationer
- KRAM + overvægt
- Livskvalitet og helbred
- Kronisk sygdom

Del 2: Social ulighed

Del 3: Motivation og forebyggelse

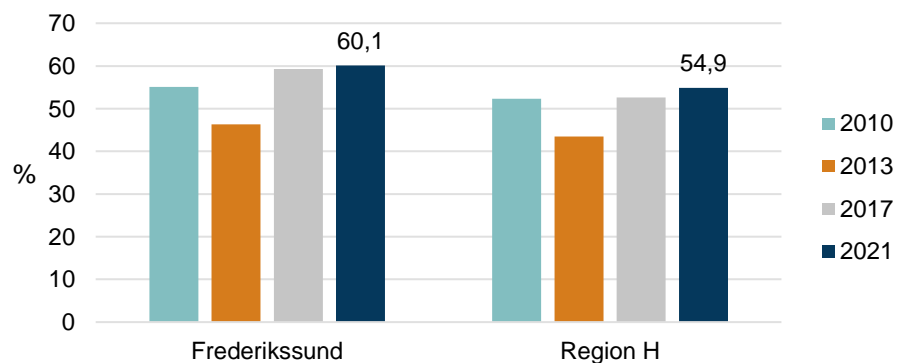
- Motivation for adfærdsændring
- Forebyggelse af uhensigtsmæssig sundhedsadfærd

Sundhedsprofil for region og kommuner 2021

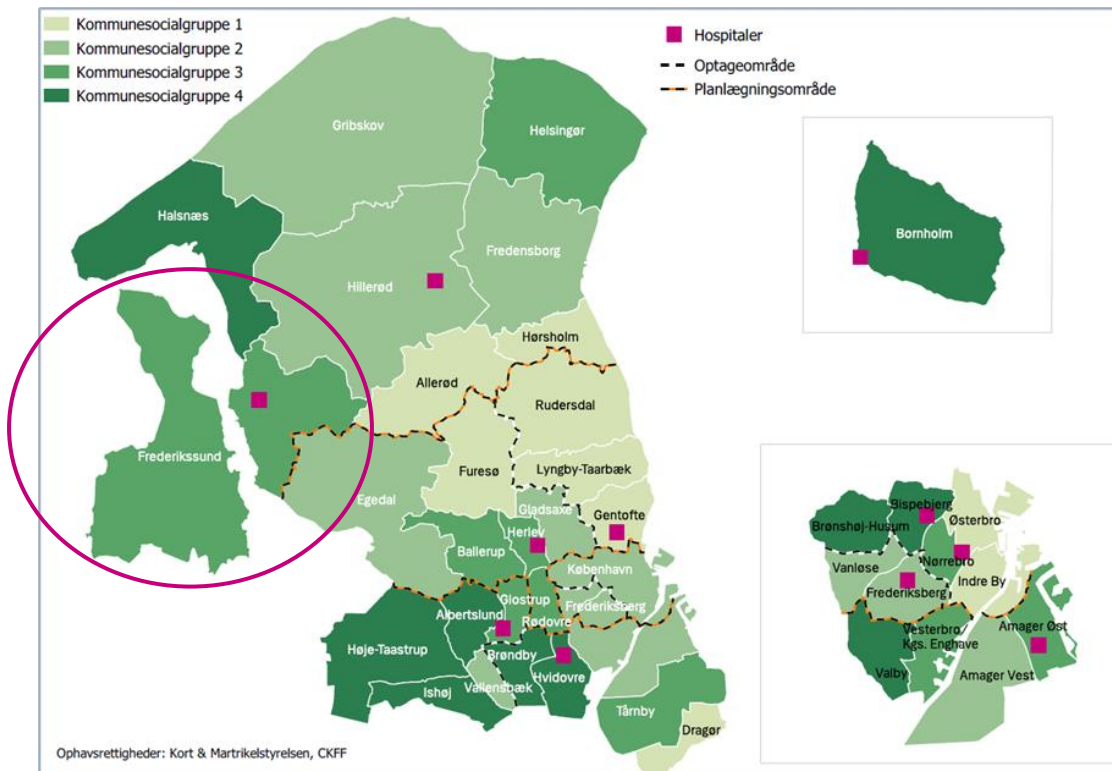
- Femte sundhedsprofil i Region H med fokus på sundhedsadfærd
- Datagrundlag: spørgeskema- og registerdata
  - Dataindsamling under "2. nedlukning" under COVID-19 pandemien
  - Deltagelse i 2021: 56.245 besvarelser i RH – 1.473 besvarelser i Frederikssund Kommune

Svarprocent over tid

Rapport om kronisk sygdom udkommer i 2023

Sociale ressourcer i kommunen (kommunesocialgrupper)

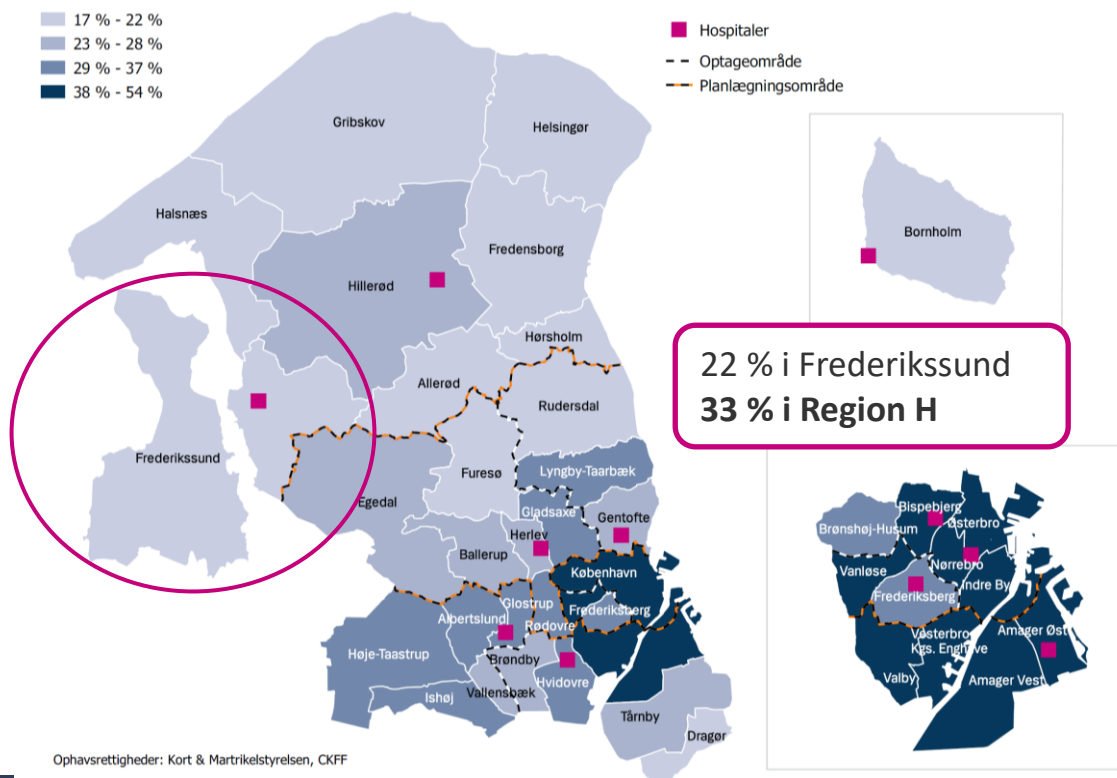

Frederikssund Kommune er i **kommunesocialgruppe 3:**

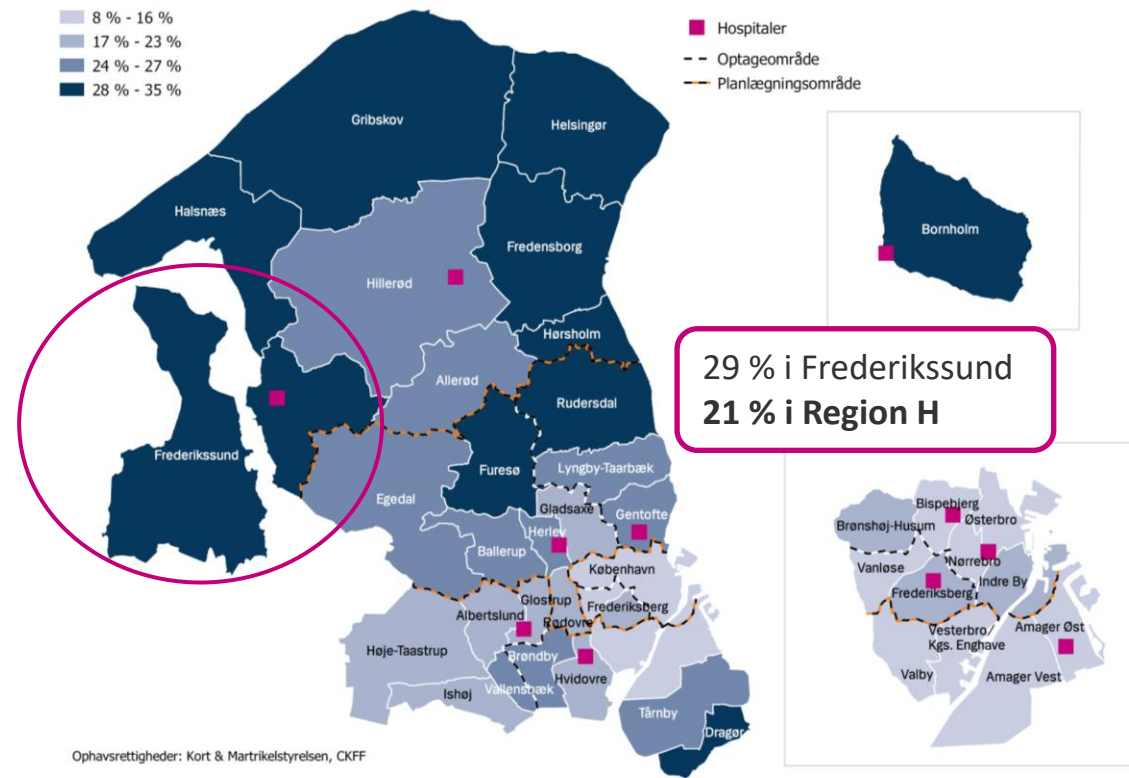
- Stor andel med kort uddannelse
- Stor andel uden for arbejdsmarkedet *
- Middelhøj gennemsnitlig bruttoindkomst

→ Forventeligt at borgerne er **mindre sunde** end gennemsnittet

Demografisk profil (alder) i kommunen

Unge borgere (16-34 år)

Borgere på 65+ år

Region Hovedstaden Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse

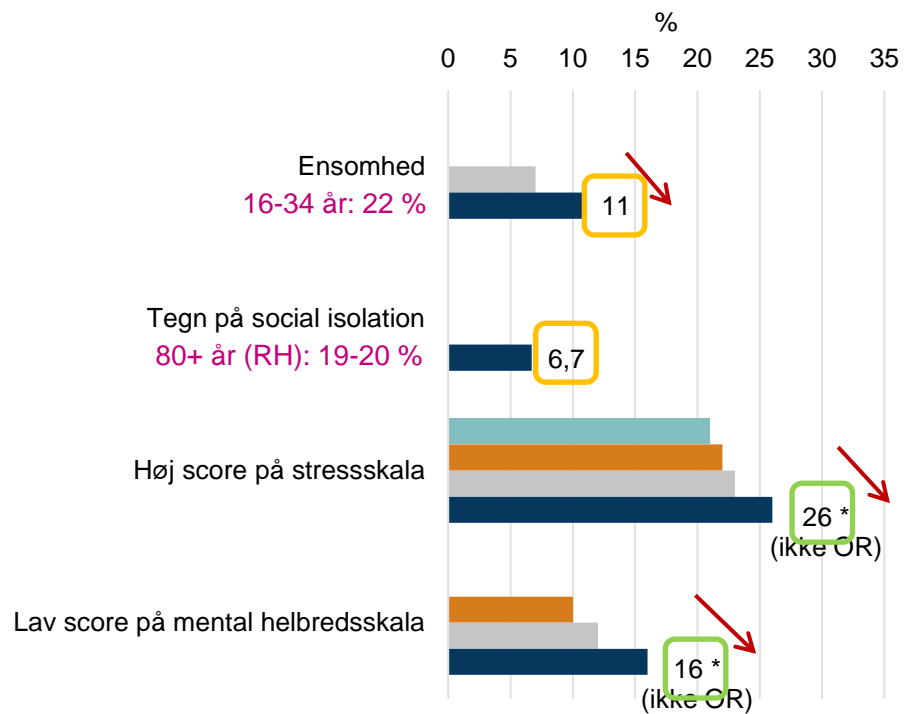

Resultater

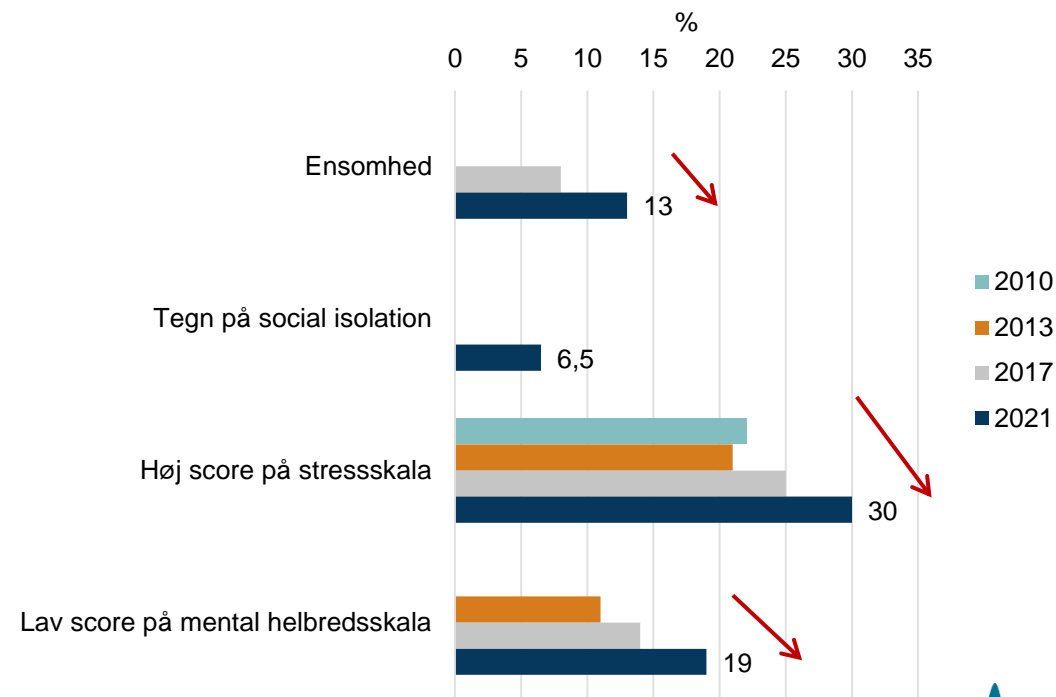

Mental sundhed og sociale relationer

Frederikssund Kommune

Region Hovedstaden

Unge

Ældre

Unge

Unge

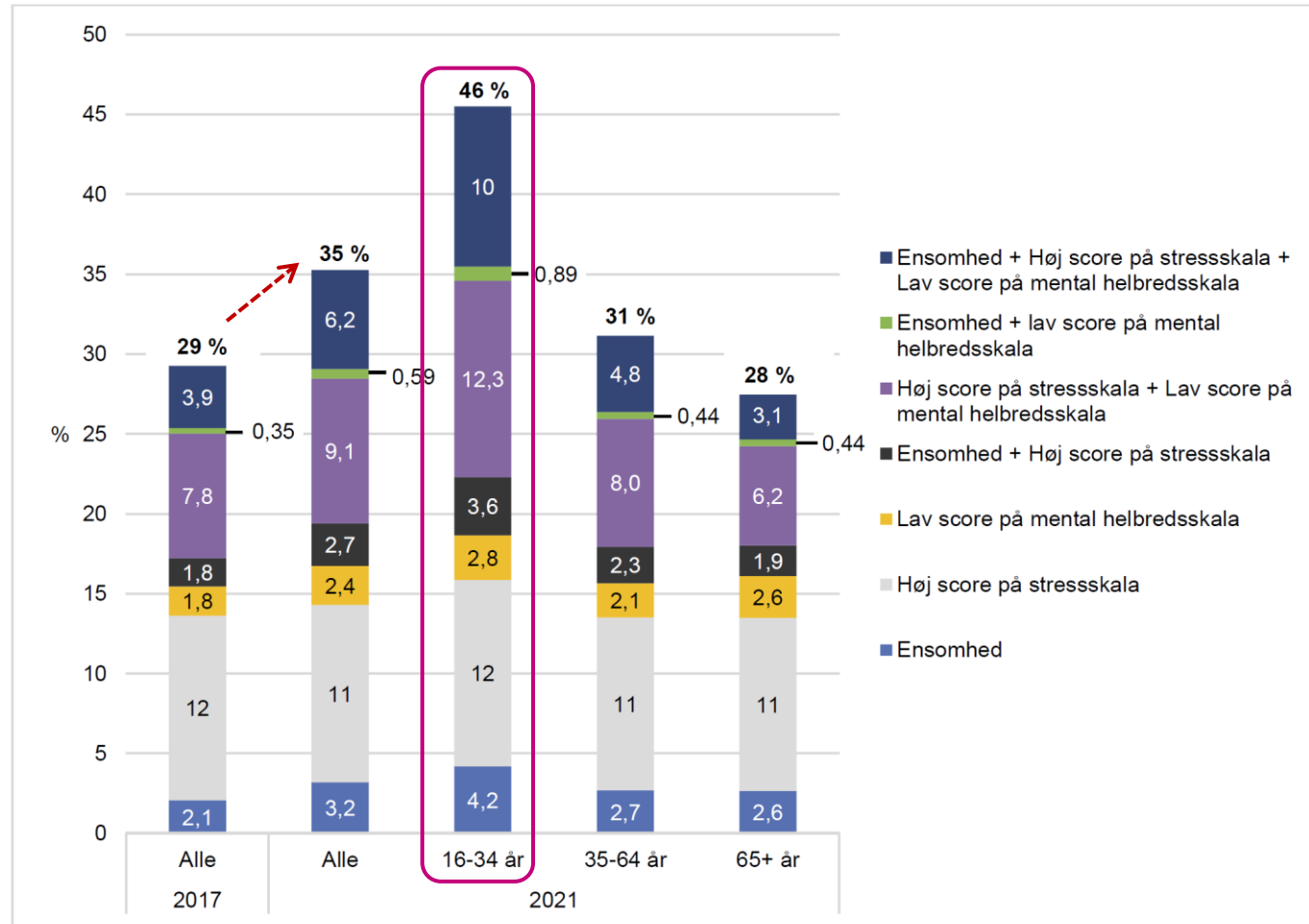

Flere samtidige risikofaktorer i Region H

	Ensomhed	Høj score på stresskala	Region Hovedstaden
	%	%	%
Dårlig eller meget dårlig livskvalitet	21*	15*	5
Meget dårligere livskvalitet som følge af COVID-19 pandemien	42*	32*	18
Mindre godt eller dårligt selvvurderet helbred	34*	33*	16
Daglig rygning	17*	18*	13
Drikker over 14/21 genstande om ugen	8	8*	7
Usundt kostmønster	18*	17*	14
Lav fysisk aktivitet	29*	26*	18
Svær overvægt	18*	17*	15
Meget generet af søvnbesvær/søvnproblemer	33*	31*	14
Brug af hash 10 eller flere gange inden for det seneste år	5*	5*	3

Ensomhed, stress og/eller dårligt mentalt helbred i Region H

KRAM og overvægt i Frederikssund Kommune

- forekomst sammenlignet med [regionsgennemsnittet](#)

- Samme forekomst

Daglig rygning: 13 % (13 %)

Drikker 14/21 genstande/uge: 7,3 % (7,2 %)

Lav fysisk aktivitet i fritiden: 18 % (18 %)

- Højere forekomst

Usundt kostmønster: 19 % (14 %)

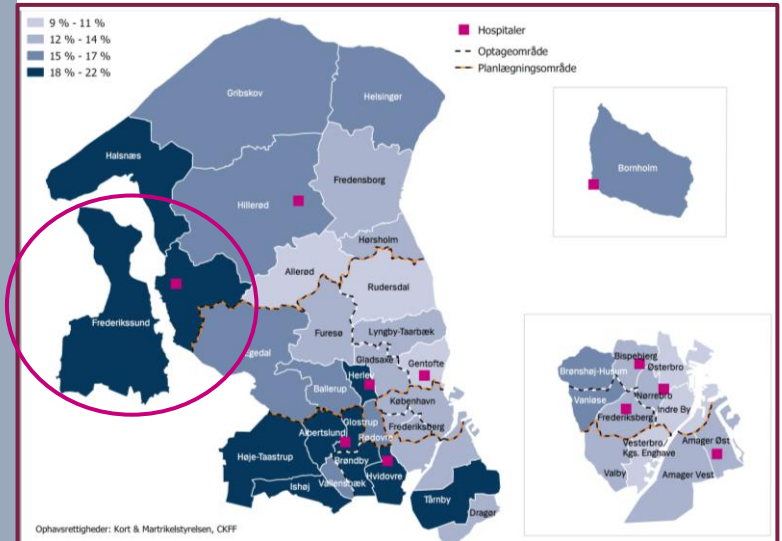
Svær overvægt: 22 % (15 %)

Hverken cykling eller gang til og fra arbejde eller uddannelse: 43 % (27 %)

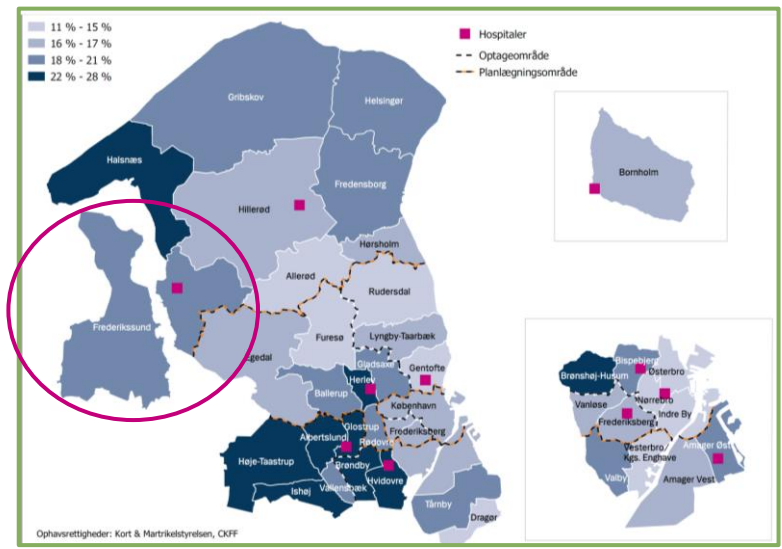
Højeste forekomst i
kommunesocialgruppe 3!

Usundt kostmønster, lav fysisk aktivitet i fritiden og svær overvægt - forekomst på tværs af kommuner

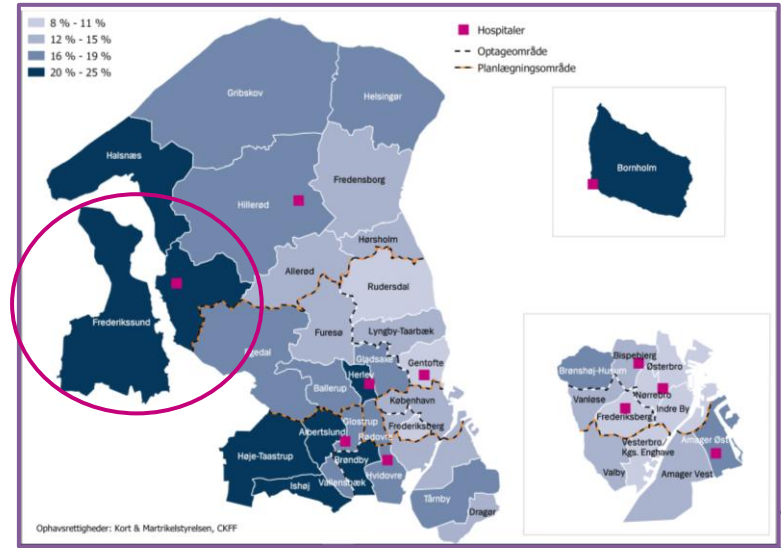
Usundt kostmønster

19 % * i Frederikssund
14 % i Region H

Lav fysisk aktivitet i fritiden

18 % i Frederikssund
18 % i Region H

22 % * i Frederikssund
15 % i Region H

Svær overvægt

KRAM og overvægt i Frederikssund Kommune

- udvikling (2017 → 2021)

- Fald i forekomst

Daglig rygning: 17 % → 13 % *

Drikker 14/21 genstande/uge: 8,6 % → 7,3 %

Lav fysisk aktivitet i fritiden: 20 % → 18 %

- Stigning i forekomst

Usundt kostmønster: 15 % → 19 % *

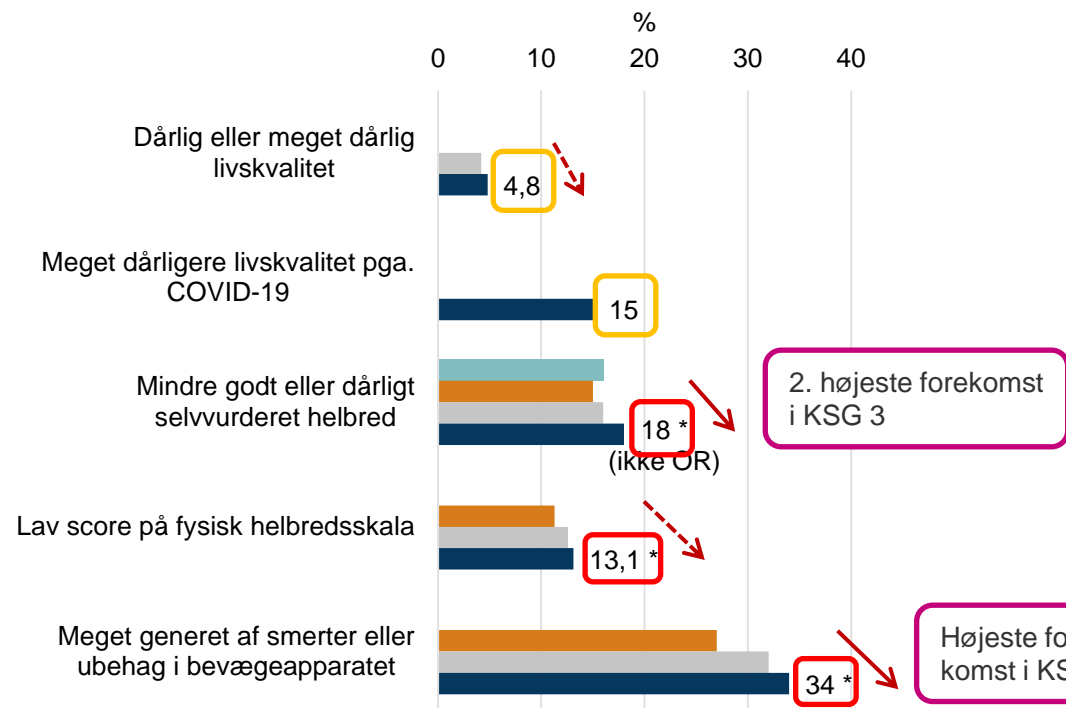
Svær overvægt: 19 % → 22 %

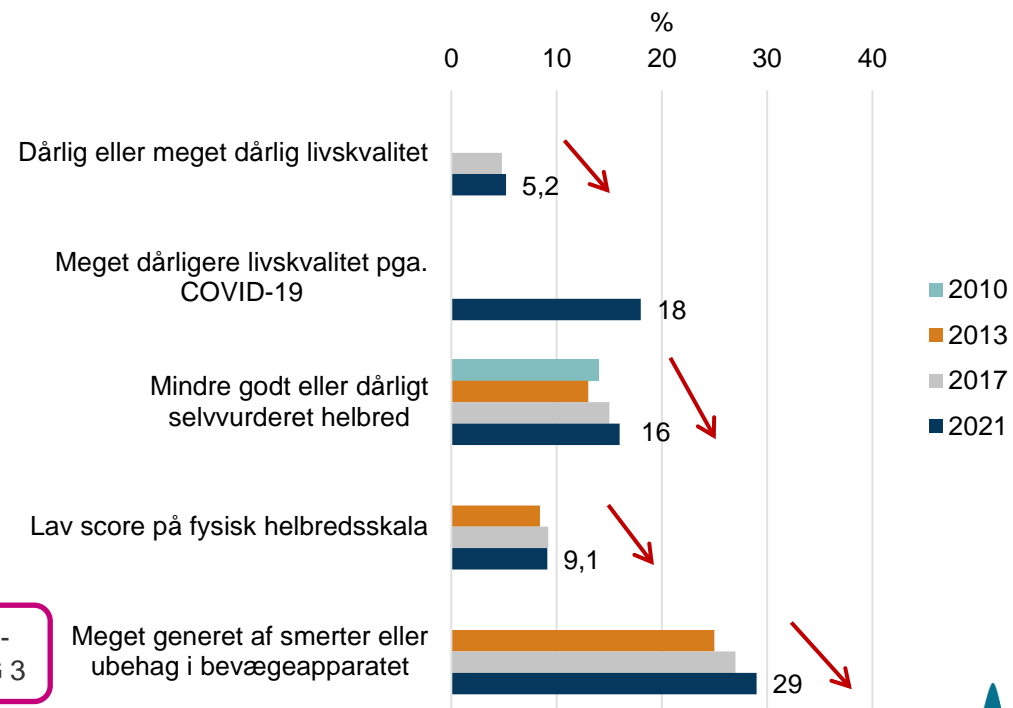
Hverken cykling eller gang til og fra arbejde eller uddannelse: 35 % → 43 % *

Livskvalitet og helbred

Frederikssund Kommune

Region Hovedstaden

Forløbsprogram-sygdomme i Frederikssund Kommune

- forekomst sammenlignet med [regionsgennemsnittet](#)

Primært **højere** forekomst – én enkelt sygdom med **lavere** forekomst

Højeste forekomst i KSG3!

Diabetes: **6,9 %** (5,3 %)

KOL: **6,7 %** (4,7 %)

Hjertesygdom: **5,3 %** (3,6 %)

Rygssygdom: **17 %** (12,7 %)

Kræft: **4,9 %** (3,7 %)

Demens (65+ år): **3,0 %** (3,4 %)

Forløbsprogram-sygdomme i Frederikssund Kommune

- udvikling (2017 → 2021)

Primært **stigning** i forekomst – to sygdomme med **uændret** forekomst

Diabetes: 6,3 % → 6,9 % *

KOL: 6,1 % → 6,7 % *

Hjertesygdom: 5,4 % → 5,3 %

Ryggsygdom: 15 % → 17 %

Kræft: 4,4 % → 4,9 % *

Demens (65+ år): 3,1 % → 3,0 %

Region Hovedstaden Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse

Social ulighed

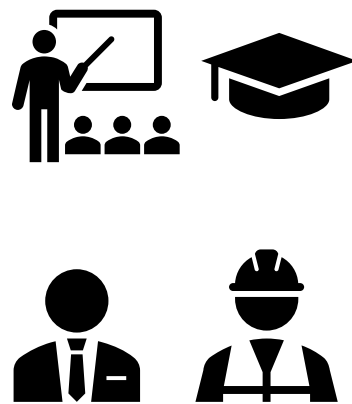
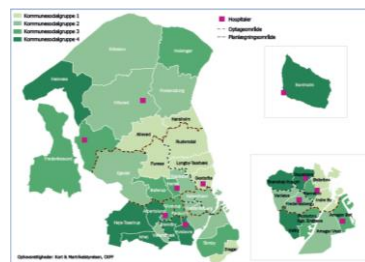

Social ulighed

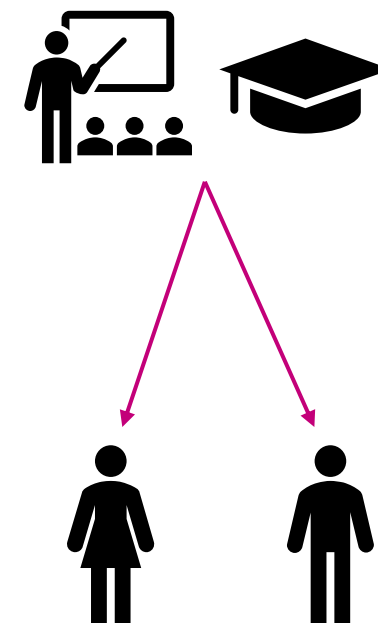
Region Hovedstaden
Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse

'Hvordan har du det?'
Sundhedsprofil for Region Hovedstaden og kommuner 2021
– Sundhedsadfærd og risikofaktorer

Kapitel 13
Social ulighed

- Sundhed og rydgem er ikke lige fordelt i os mennesker. Dette er med til at forklare forskelle i dødelighed, og det er forbundet med samfundsbærende ligheder. Social ulighed i sundhed og det udsårlige over tid er derfor væsentligt at belyse.
- I 2021 ses der social ulighed i forekomsten af langt de fleste risikofaktorer beskrevet i dette kapitel blandt både mænd og kvinder, hvilket vil sige, at forekomsten af risikofaktorer falder med stigende uddannelsesniveau. Dette gælder for forekomsten af dårlig kostvaner og højt blodtryk, dårlig mental sundhed, daglig rygning, brug af e-cigaretter, usund kostvaner, begrænset fysisk aktivitet, søvnproblemer og overvægt. For de fleste af disse risikofaktorer ses en høj grad af social ulighed blandt begge køn, særligt for daglig rygning, brug af e-cigaretter og usund kostvaner.
- I 2021 ses også omvendt social ulighed, det vil sige højere forekomst med stigende uddannelsesniveau for enkelte risikofaktorer. For både mænd og kvinder ses dette for isen på problematisk alkoholforbrug og i høj grad for mere end 8 timer i døgnet over tid på en tryktilstand.
- Det generelle billede er, at der ikke er forskel i fordelingen på den sociale ulighed blandt mænd og kvinder. For alkoholindtag over 1421 gram om ugen ses dog modsatrettede tendenser i form af social ulighed blandt mænd og omvendt social ulighed blandt kvinder.
- For mange faktorer ses ændringer i den sociale ulighed over tid. I langt de fleste tilfælde er udviklingen i forekomsten af risikofaktorer dog en for grundskoleuddannelse og videregående uddannelse. Ændringer i den sociale ulighed over tid forklares derfor især af, at der er sket en større stigning eller et større fald i den ene uddannelsesgruppe end i den anden. Dette er vigtigt at have for øje, når der ses på ændringer i den sociale ulighed.
- For både mænd og kvinder er den sociale ulighed mindre i 2021 sammenlignet med tidligere år for bl.a. mindre guld og højt blodtryk og mindre højt blodtryk og højt sukker i blodet. Disse forskelle primært af en større stigning i forekomsten blandt borgere med videregående uddannelse end blandt borgere med grundskoleuddannelse. For brug af e-cigaretter, ugentlig rasktøring, isen på problematisk alkoholforbrug, fysisk aktivitet i fritid og søvnproblemer er den sociale ulighed ikke ændret over tid for begge køn.
- Der er også risikofaktorer, hvor udviklingen afhænger af, om der ses på relative eller absolute ændringer. Dette gælder bl.a. for søvnforbrug i den sociale ulighed i daglig rygning, alkoholindtag over 1421 gram om ugen og usund kostvaner.
- Resultaterne kan forklares af flere forhold. Udviklingen på ændringer i forekomsten af risikofaktorer har det bl.a. også betydning, hvor hyppig risikofaktoren er i de enkelte uddannelsesgrupper. Det er derfor vigtigt at benytte forebyggelsesmetoder til at mindske social ulighed og især udvikling af social ulighed over tid og som nævnt have forklaringen for øje, når man ser på resultaterne.

Social ulighed, Region H – 2021

”Klassisk” social ulighed

Stress

Meget generet af søvnproblemer

Mindre godt/dårligt selvvurderet helbred

Daglig rygning og brug af e-cigaretter

Svær overvægt

Usundt kostmønster

Begrænset fysisk aktivitet

Dårlig/meget dårlig livskvalitet – generelt og som følge af COVID-19

Ensomhed

Drikker over 21 genstande om ugen for mænd

Omvendt social ulighed

Tegn på problematisk alkoholforbrug

Total stillesiddende tid på en typisk hverdag ≥ 8 timer

Drikker over 14 genstande om ugen for kvinder

Foto: Colourbox

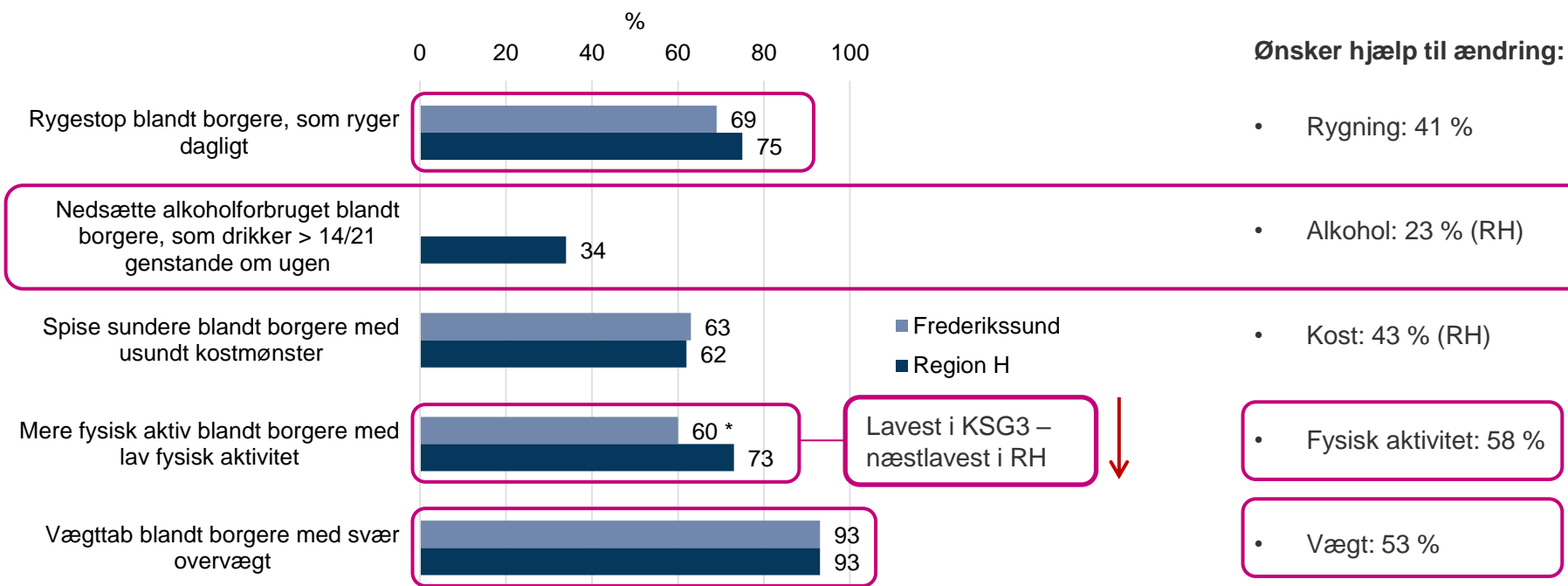
Region Hovedstaden Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse

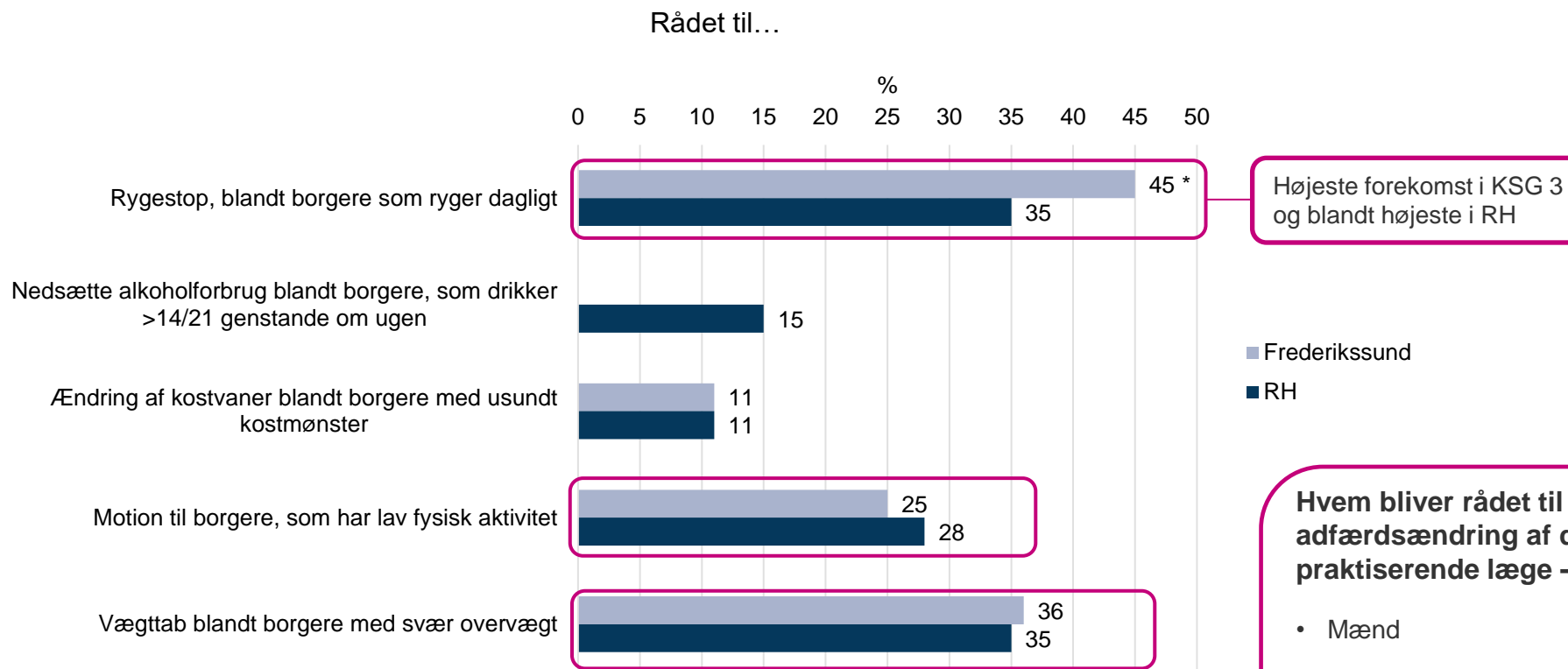
Motivation og forebyggelse

Ønske om adfærdsændring eller vægttab, 2021

Forebyggelse hos egen læge blandt borgere med uhensigtsmæssig sundhedsadfærd

Hvem bliver rådet til adfærsændring af den praktiserende læge – generelt?

- Mænd
- Ikke-vestlig baggrund
- Kortere uddannelse
- Langtidssyge

Hvordan skal vi forebygge? Lidt om Forebyggelseslaboratoriet...

BAGGRUND

- Etableret af Danske Regioner i 2018 som et nationalt initiativ med udgangspunkt i regionernes generelle forskningsforpligtelse og rådgivningsforpligtelsen specifikt i forhold til forebyggelse (Sundhedsloven § 119).

FOREBYGGELSESLABORATORIET ARBEJDER MED

- Skabe og dele viden om effektive forebyggelsesindsatser
- Styrke netværk på tværs af sektorer og bygge bro mellem forskning og praksis
- Forskning indenfor forebyggelsesområdet – bl.a. i samarbejde med kommuner

FOREBYGGELSESLABORATORIET TILBYDER

- Rådgivning og sparring om effektiv forebyggelse, evaluering af indsatser og forskningsmetoder
- Samarbejde om fælles forskningsprojekter – herunder fundraising

KONTAKT

✉ anders.blaedel.gottlieb.hansen@regionh.dk (projektleder)

Læs mere på: www.forebyggelseslaboratoriet.dk

Region Hovedstaden Center for Klinisk Forskning og Forebyggelse

Opsamling

Opsamling

- **Høj forekomst** af risikofaktorer i Frederikssund Kommune
  - Usundt kostmønster, svær overvægt, inaktiv transport, dårligt (fysisk) helbred og kroniske sygdomme
- **Udvikling i forekomst** af risikofaktorer i Frederikssund Kommune
  - Stigning i dårlig mental sundhed, usundt kostmønster, svær overvægt, inaktiv transport, dårligt (fysisk) helbred og kroniske sygdomme
  - Fald i forekomst af daglig rygning, stort alkoholindtag og lav fysisk aktivitet i fritiden

Opsamling

- Der er **social ulighed** i stort set alle typer af sundhedsadfærd og risikofaktorer for både mænd og kvinder – og den er i de fleste tilfælde ikke forbedret ift. tidligere år
- Borgerne **vil gerne leve sundere** og er motiverede for at ændre adfærd
  - I Frederikssund Kommune ses en relativt lille andel, som ønsker at være mere fysisk aktive blandt borgere med lav fysisk aktivitet i fritiden (og stort fald fra 2017 til 2021)
- En stor andel **ønsker hjælp til adfærdsændring** og en del **bliver rådet til adfærdsændring** af egen læge
  - I Frederikssund Kommune ses en relativt stor andel af rygere, som er blevet rådet til rygestop af egen læge

Tak for opmærksomheden

Spørgsmål?

På regionh.dk/sundhedsprofilen finder I:

- Rapporter, nøgletalspublikationer
- Supplerende opgørelser
- Spørgeskemaet bag undersøgelsen
- Faktaark for kommuner og region
- Materiale fra tidligere sundhedsprofiler

Skriv til os: sundhedsprofil@regionh.dk